

Nr 97

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att i vissa fall avstå allmänna arvsfondens rätt till arv; given Stockholms slott den 22 mars 1968.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att allmänna arvsfonden tillfallen egendom skall avstås i tre fall.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 22 mars 1968.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LANGE, KLING, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GUSTAFSSON, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, WICKMAN, MOBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om *avstående i vissa fall av allmänna arvsfondens rätt till arv* och anför.

Förre skohandlaren August Lindberg från Umeå, född den 9 juni 1891, avled den 28 januari 1966 utan att, såvitt framgår av en efter honom upprättad bouppteckning, efterlämna annan arvinge än allmänna arvsfonden. Behållningen i boet utgjorde 52 278 kr. 18 öre.

Hos Kungl. Maj:t har polismannen Carl Forsberg, Norrbölegatan 15, Skellefteå, anhållit att kvarlåtenskapen avstås till förmån för honom. Till stöd härför har anförts att sökanden, som är född år 1916, är barn utom äktenskap till den avlidne enligt ett faderskaps erkännande som denne avgett.

Av handlingarna i ärendet framgår vidare, att sökanden inte kunnat visa att han är trolovningsbarn och att han endast vid ett tillfälle haft kontakt med sin fader och dennes familj.

Länsstyrelsen i Västerbottens län tillstyrker med hänsyn till sökandens släktskap till arvlåtaren att kvarlåtenskapen avstås till sökanden.

Kammaradvokatfiskalsämbetet hemställer, att kvarlåtenskapen avstås till sökanden, eftersom denne är son till den avlidne och allmänna arvsfonden inträtt som arvinge endast på grund av att sökanden inte kunnat visa att hans föräldrar varit trolovade.

Fru Ingeborg Löfgren från Norrköping, född den 16 juni 1888, avled den 4 januari 1964 och efterlämnade såsom dödsbodelägare allmänna arvsfonden och sin den 25 mars 1963 avlidne makes efterarvingar. Allmänna arvsfonden tillkommande andel av kvarlåtenskapen har med 75 776 kr. 44 öre tillgodoförts fonden.

Hos Kungl. Maj:t har lagerarbetaren Bertil Lind, S:t Olovsgatan 18, Norrköping, anhållit att den del av kvarlåtenskapen som tillfallit allmänna arvsfonden avstås till förmån för honom. Till stöd härför har anförts att sökanden, som är född den 6 september 1915, år 1930 adopterats av Ingeborg Löfgrens föräldrar.

Av handlingarna i ärendet framgår, att sökandens och hans hustrus till statlig inkomstskatt taxerade inkomst för år 1964 utgjorde 10 440 kr. resp. 3 260 kr. samt att sökanden stått den avlidna nära.

Länsstyrelsen i Östergötlands län tillstyrker, med hänsyn till bl. a. numera gällande regler för adoptivbarns arvsrätt, att allmänna arvsfonden avstår från den del av kvarlåtenskapen som tillfallit fonden.

Kammaradvokatfiskalsämbetet framhåller, att såväl Ingeborg Löfgren som Lind synes ha varit okunniga om att Lind inte ägde arvsrätt efter sina adoptivföräldrars skyldemän. Ämbetet hemställer, att kvarlåtenskapen avstås till sökanden, då han lever under anspråkslösa ekonomiska omständigheter och stått den avlidna nära.

Lantbrukaren Anders Andersson från Järbo kommun, född den 13 april 1886, avled den 18 januari 1965 utan att, såvitt framgår av en efter honom upprättad bouppteckning, efterlämna annan arvinge än allmänna arvsfonden. Behållningen i boet utgjorde 40 443 kr. 65 öre. I kvarlåtenskapen ingick fastigheten Kungsberg 2¹⁵ i Järbo socken. Fastigheten har vid 1965 års allmänna fastighetstaxering åsatts ett taxeringsvärde av 33 200 kr.

Hos Kungl. Maj:t har hemmansägaren Anna Jäderberg anhållit, att den i kvarlåtenskapen ingående fastigheten avstås till förmån för henne eller att hon får förvärva fastigheten för en köpeskilling som inte överstiger taxeringsvärdet.

Till stöd för ansökningen har anförts, att Anna Jäderberg, som är adoptivdotter till den avlidnes broder, tillsammans med sin make äger den angränsande fastigheten Kungsberg 2¹⁴. Den avlidne bodde hos sökanden och hennes make, och makarna Jäderberg brukade båda fastigheterna. Dessa bildades i samband med arvskifte år 1926 och har tidigare utgjort en fastighet. Av handlingarna i ärendet framgår, att det varit den avlidnes vilja att fastigheterna åter skulle sammanföras och att sökanden skulle bli ägare till Kungsberg 2¹⁵.

Den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten för sökandens make för år 1965 uppgick till 13 810 kr., medan sökanden själv inte var taxerad. Fastigheten Kungsberg 2¹⁴ har ett taxeringsvärde av 51 200 kr. och är intecknad för 31 000 kr.

Lantbruksnämnden i Gävleborgs län har anført, att det från rationaliseringssynpunkt är önskvärt att fastigheterna Kungsberg 2¹⁴ och 2¹⁵ församman under en ägare.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län anser det skäligt — med hänsyn till att sökanden och hennes make i betydande utsträckning bistått den avlidne — att allmänna arvsfondens rätt till fastigheten Kungsberg 2¹⁵ avstås till sökanden eller, om detta inte är möjligt, säljs till henne till ett betydligt nedsett pris.

Kammaradvokatfiskalsämbetet hemställer, att fastigheten avstås till sökanden, eftersom hon även i andra avseenden än som adoptivsläkting stått Andersson nära samt hon och hennes make synes leva under anspråkslösa ekonomiska förhållanden.

Departementschefen. I likhet med kammaradvokatfiskalsämbetet och länsstyrelsen i Västerbottens län anser jag, att kvarlåtenskapen efter Lindberg bör avstås till Forsberg, som är barn utom äktenskap till Lindberg.

Vad beträffar kvarlåtenskapen efter Ingeborg Löfgren framgår av handlingarna i ärendet att sökanden Lind stått arvlåtaren nära och att han lever under anspråkslösa ekonomiska förhållanden, varför förutsättningar att avstå kvarlåtenskapen föreligger. Jag anser att ansökningen bör bifallas.

Som lantbruksnämnden i Gävleborgs län anfört är det önskvärt, att fastigheterna Kungsberg 2¹⁴ och 2¹⁵ åter förs samman. Sökanden Anna Jäderberg lever under anspråkslösa ekonomiska förhållanden och stod Andersson nära. Denne har vidare önskat, att sökanden skulle bli ägare till hans fastighet. Med hänsyn härtill anser jag det skäligt, att fastigheten Kungsberg 2¹⁵ avstås till sökanden.

Eftersom arvs- eller gåvoskatt inte utgår på egendom som avstås från allmänna arvsfonden, bör de belopp som avstås jämkas så att de inte överstiger de belopp som efter erlagd arvsskatt skulle ha tillfallit mottagarna, om de varit testamentstagare eller legala arvingar. Beträffande kvarlåtenskapen efter Andersson får anses att taxeringsvärdet på fastigheten ungefärligen motsvarar boets hela behållning efter avdrag av den arvsskatt, som skulle ha utgått om sökanden varit legal arvinge.

Även om jämkning sker i enlighet med vad jag nyss anfört kommer så stora belopp att avstås att i nu förevarande fall krävs riksdagens medverkan för avståendena.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen medge

a) att den kvarlåtenskap, som tillfallit allmänna arvsfonden efter August Lindberg och Ingeborg Löfgren, med förut angiven jämkning, avstås till Carl Forsberg resp. Bertil Lind,

b) att fastigheten Kungsberg 2¹⁵, som tillfallit allmänna arvsfonden efter Anders Andersson, avstås till Anna Jäderberg.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten